

Katyń 1940

<https://katyn.ipn.gov.pl/kat/histori/walka-o-prawde/komisja-maddena-1952/12105,Powstanie-Specjalnej-Komisji-Sledczej-Kongresu-Stanow-Zjednoczonych.html>
25.04.2024, 16:37

KOMISJA MADDENA 1952

Powstanie Specjalnej Komisji Śledczej Kongresu Stanów Zjednoczonych

W 1951 r. na wniosek Kongresu USA została stworzona Specjalna Komisja Śledcza Kongresu Stanów Zjednoczonych ds. Zbadania Zbrodni Katyńskiej. Na jej czele stanął kongresmen Ray John Madden. Działalność komisji wzbudziła ogromny niepokój w ZSRS i państwach satelickich.

18 września 1951 r. na wniosek Kongresu USA została stworzona Specjalna Komisja Śledcza Kongresu Stanów Zjednoczonych ds. Zbadania Zbrodni Katyńskiej, pod przewodnictwem Raya Johna Maddena. *Choć ustanowienie komisji katyńskiej Kongresu było uwikłane w politykę chwili, nie przeszkadzało to jej w autentycznym dążeniu do prawdy i rozgłoszenia jej w świecie. Dla wielu jej członków, niezależnie od celów politycznych, wyjaśnienie prawdy materialnej i napiętnowanie winnych stało się niewątpliwie, zwłaszcza w toku wychodzenia na światło dzienne straszliwych faktów, motywem zasadniczym i niepotrzebującym innych uzasadnień - W. Wasilewski, s. 72.*

Ray John Madden, fot domena publiczna

Członków komisji katyńskiej, na mocy rezolucji i zgodnie z praktyką, powołał Przewodniczący Kongresu po przeprowadzeniu konsultacji z przywódcami obu amerykańskich partii politycznych (Demokratów i Republikanów) w tej izbie. W skład komisji katyńskiej weszli: wspomniany już Ray John Madden z Indiany, Daniel L. Flood z Pensylwanii, Thaddeus M. Machrowicz i George A. Dondero z Michigan, Foster Furcolo z Massachusetts, Alvin K. O'Konski z Wisconsin i Timothy P. Shennan z Illinois. W. Wasilewski zwrócił uwagę na bardzo polski charakter składu komisji. Machrowicz i O'Koński mieli polskie korzenie. Z kolei Sheenan był kongresmenem ze stanu, gdzie mieszkała najliczniejsza Polonia w USA. Właśnie w Illinois leży Chicago.

Choć jak twierdzi W. Wasilewski: *Nadrepzentacja osób pochodzenia polskiego, w tym najświeższej wówczas emigracji wojennej, w stanach kongresmanów wyznaczonych do komisji była uderzająca (...)* Stwierdzić jednak należy, że *geograficzno-etniczny aspekt konstrukcji komisji, jak i inne, stricte amerykańskie uwarunkowania jej działań (włącznie z relacjami pomiędzy kongresmanami a administracją) nie odegrały podczas samych jej prac istotnej roli* - W. Wasilewski, s. 74.

Dla sprawy Katynia najważniejsze było, że - powstała w bezpośrednim związku z polityką światową, uwarunkowana w składzie wewnątrzamerykańskimi stosunkami - komisja Kongresu

uzyskała w roku 1951 roku zadania, uprawnienia i kształt, których właściwe wykorzystanie mogło uczynić bardzo wiele dla ujawnienia prawdy o sowieckim mordzie na polskich oficerach - W. Wasilewski, s. 74.